

Doc. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

OGLEDNE KLAUZULE ZA OSIGURANJE ODGOVORNOSTI MARINA I DRUGIH PRUŽATELJA USLUGE NAUTIČKOG VEZA*

* Ove ogledne klauzule osiguranja rezultat su znanstvenog istraživanja i rada na projektu Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pod nazivom: Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR), koji je financirala Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ-UIP-2013-11-3061), www.delicromar.hazu.hr.

Ogledne klauzule osmišljene su kao preporuka hrvatskim osiguravajućim društvima za standardizaciju općih uvjeta osiguranja odgovornosti marina i drugih pružatelja usluga nautičkog veza s ciljem ujednačavanja relevantnog autonomnog prava osiguranja i njegova usklađivanja s autonomnim pravom marina te s najnovijim zakonskim prijedlogom izmjena i dopunama Pomorskog zakonika Republike Hrvatske iz kolovoza 2018. godine. Klauzule su sastavljene pod pretpostavkom primjene hrvatskog prava na ugovor o osiguranju te uz uvažavanje dosad postignutog stupnja standardizacije autonomnog prava osiguranja u predmetu osiguranja odgovornosti marina i drugih pružatelja usluga nautičkog veza.

Oglednim klauzulama nisu obuhvaćene sljedeće skupine odredbi ugovora o osiguranju:

- premija osiguranja (obračun premije, dospijeće, način plaćanja, bonus/malus, posljedice neplaćanja premije);
- trajanje osiguranja (početak i prestanak učinka osiguranja);
- rješavanje sporova iz ugovora o osiguranju i nadležnost;
- klauzule o obaviještenosti ugovaratelja osiguranja;
- klauzule o zaštiti osobnih podataka;
- utjecaj stečaja na osiguranje;
- prijenos ugovora o osiguranju i isplata osigurnine drugome.

U pogledu navedenih odredbi nema posebnih zahtjeva koji bi bili specifični za osiguranje odgovornosti marine (i drugih pružatelja usluge nautičkog veza). Ove se skupine odredbi ne bi trebale bitno razlikovati od uobičajenih uvjeta ostalih vrsta osiguranja odgovornosti prisutnih na hrvatskom tržištu osiguranja, pa nije uočena potreba za izradom posebnih oglednih klauzula u okviru ovog prijedloga standardizacije autonomnog prava osiguranja.

OGLEDNE KLAUZULE ZA OSIGURANJE ODGOVORNOSTI MARINA I DRUGIH PRUŽATELJA USLUGE NAUTIČKOG VEZA

1. Ugovaratelj osiguranja je osoba koja je s osigurateljem sklopila ugovor o osiguranju i preuzela obveze iz tog ugovora kako je to uređeno ovim klauzulama osiguranja.

2. Osiguranik je:

- koncesionar luke nautičkog turizma (marine), tj. pravna ili fizička osoba koja temeljem ugovora o koncesiji komercijalno iskorištava marinu i odgovorna je za upravljanje marinom, njeno održavanje prema namjeni luke i zahtjevima sigurnosti plovidbe u njoj, ili
- koncesionar sportske luke, tj. sportska udruga koja je temeljem ugovora o koncesiji odgovorna za upravljanje sportskom lukom, njeno održavanje prema namjeni luke i zahtjevima sigurnosti plovidbe u njoj, ili
- pravna ili fizička osoba koja pruža usluge nautičkog veza i dodatne usluge u nautičkom dijelu luke otvorene za javni promet, ili
- pravna ili fizička osoba koja pruža usluge nautičkog veza i dodatne usluge na nautičkom sidrištu, privezištu, u suhoj marini, odlagalištu plovila i sl. (u nastavku: drugi objekti za pružanje usluga veza i smještaja plovila).

3. Oštećenik je osoba koja je pretrpjela štetu nastupom osiguranog slučaja za koju odgovara osiguranik temeljem ugovora (ugovorna odgovornost) ili zakona (izvanugovorna odgovornost).

3.1. Oštećenik nije strana iz ugovora o osiguranju.

3.2. Oštećenik može biti:

- korisnik usluge nautičkog veza i dodatnih usluga koje pruža osiguranik,
- treća osoba koja nije u ugovornom odnosu s osiguranikom,
- ako je tako posebno ugovoreno, osoba koja temeljem ugovora o poslovnoj suradnji s osiguranikom na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila, obavlja određenu gospodarsku djelatnost (kooperant), uključujući i njene zaposlenike ili radnike.

3.3. Ako se posebno ugovori da se kooperante obuhvati osiguranjem kao moguće oštećenike, mora se sastaviti popis tih osoba koji će činiti sastavni dio police osiguranja. Kooperanti se ne mogu obuhvatiti osiguranjem kao mogući oštećenici ako su uključeni u ugovor o osiguranju kao dodatni osiguranci.

3.4. Oštećenikom se u smislu ovih klauzula osiguranja ne smatraju osobe u srodstvu u pravoj liniji s osiguranikom, osiguranikovi članovi obitelji, osobe koje žive s njim u istom kućanstvu, osobe za čije postupke osiguranik odgovara, osiguranikovi zaposlenici ili radnici, uključujući i njegovo rukovodstveno osoblje, kao ni s osiguranikom povezane pravne osobe.

4. Plovilo je plovni objekt (brod, brodica ili jahta) u odnosu na koji osiguranik obavlja usluge veza i/ili dodatne usluge i radove koji su predmet njegove djelatnosti obuhvaćene osiguranjem, uz uvjet da osiguranik nije vlasnik ni korisnik tog plovila.

5. Predmet osiguranja je građanskopravna odgovornost osiguranika iz djelatnosti pružanja usluge nautičkog veza te dodatnih usluga i radova.

5.1. Usluge nautičkog veza i dodatne usluge i radovi obuhvaćaju:

- usluge uporabe ili korištenja veza i smještaj plovila s nautičarima ili bez nautičara koji borave na njima,
- prihvata, nadzor, čuvanje i održavanje plovila na vezu u moru i na suhom vezu,
- uređenje i pripremanje plovnih objekata za plovidbu, odnosno za raspremu,
- opskrbu plovila vodom i električnom energijom,
- manipuliranje plovilom pomoću brodske dizalice, travel-lifta, plutajućeg doka i sl.,
- prihvata i gospodarenje otpadom s plovila,
- druge usluge za potrebe nautičara, uključujući usluge opskrbe hranom, pićem i općom trgovačkom robom, ugostiteljske usluge, davanje na uporabu sanitarnih čvorova, i sl.,
- servisne i brodopopravljачke usluge,
- transport plovila kopnom,
- opskrba rezervnim brodskim dijelovima, brodskom opremom i drugim brodskim potrepštinama,

- opskrba plovila gorivom,
- i ostale povezane ili dodatne usluge i radovi.

5.2. Predmet ovog osiguranja obuhvaća samo one usluge osiguranika koje su izričito navedene na polici osiguranja. Za usluge za koje je ovim klauzulama predviđeno dopunsko pokriće potrebno je posebno ugovoriti odgovarajuće dopunsko pokriće, što se također navodi na polici osiguranja.

5.3. Osiguranje se pruža pod uvjetom da osiguranik ispunjava propisane minimalne uvjete za obavljanje djelatnosti koja je predmet osiguranja, uključujući i propisane standarde sigurnosti plovidbe, reda u luci, zaštite okoliša, protupožarne zaštite i zaštite na radu, da ima valjani pravni osnov za obavljanje djelatnosti pružanja usluge veza i dodatnih usluga u luci (marina, sportska luka, nautički dio luke otvorene za javni promet) odnosno na pomorskom dobru (sidrište, privezište i sl.) te da posjeduje svu valjanu propisanu dokumentaciju za obavljanje svoje djelatnosti i korištenje luke odnosno drugih objekata u kojima obavlja svoju djelatnost koja je predmet osiguranja.

5.4. Osiguranje se pruža pod uvjetom da osiguranik primjenjuje primjeren sustav mjera sigurnosne zaštite temeljem sigurnosne prosudbe koju je izradila za to ovlaštena osoba. Sigurnosnu prosudbu i projekt sustava sigurnosne zaštite odobrava osiguratelj.

6. Sklapanje ugovora o osiguranju, polica, opći i posebni uvjeti osiguranja

6.1. Ugovor o osiguranju sklopljen je kad ugovaratelj osiguranja prihvati osigurateljevu ponudu o osiguranju koja sadrži sve bitne uvjete ugovora o osiguranju.

6.2. O sklopljenom ugovoru o osiguranju osiguratelj je obvezan bez odgađanja ugovaratelju osiguranja predati uredno sastavljenu i potpisanu policu osiguranja ili neku drugu ispravu o osiguranju.

6.3. U polici moraju biti navedeni: osiguratelj, ugovaratelj osiguranja, osiguranik, predmet osiguranja (odgovornost iz djelatnosti prema sporazumno utvrđenom popisu osiguranikovih djelatnosti u odnosu na koje se pruža osiguranje), rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i vrijeme pokrića, iznos osiguranja, opseg pokrića s obzirom na rizike obuhvaćene osiguranjem (osnovno pokriće, dopunska pokrića), premija, datum izdavanja police i potpisi osiguratelja i ugovaratelja osiguranja.

6.4. Polica osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića ili drugom ispravom o osiguranju u koju se unose bitni sastojci ugovora.

6.5. Opći i posebni uvjeti osiguranja i klauzule osiguranja navedeni na polici sastavni su dio ugovora o osiguranju te se uručuju ugovaratelju osiguranja, a ugovaratelj osiguranja potpisom police potvrđuje da ih je primio, da je s njima upoznat i da ih je u cijelosti razumio, što u polici treba biti izričito navedeno.

6.6. U slučaju neslaganja neke odredbe općih ili posebnih uvjeta ili klauzula osiguranja i neke odredbe police primijenit će se odredba police; u slučaju neslaganja neke tiskane i strojem pisane odredbe primijenit će se pisana odredba, a u slučaju neslaganja tiskane ili strojem pisane odredbe s rukopisnom odredbom, primijenit će se rukopisna odredba.

6.7. Ugovor o osiguranju tumači se u skladu s općim odredbama Zakona o obveznim odnosima Republike Hrvatske (u nastavku: ZOO) koje se primjenjuju na ugovore te u skladu s posebnim odredbama ZOO-a o ugovoru o osiguranju. Međutim, na dio pokrića koji ima narav pomorskog osiguranja, osobito kad je riječ o pokriću odgovornosti iz brodogopravljačke ili servisne djelatnosti osiguranika, odgovornosti u vezi upravljanja plovilom i slično, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Pomorskog zakonika Republike Hrvatske o ugovoru o pomorskom osiguranju.

7. Obveza prijavljivanja okolnosti značajnih za procjenu rizika

7.1. Ugovaratelj osiguranja dužan je prijaviti osiguratelju prilikom sklapanja ugovora sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate te je dužan obavijestiti osiguratelja o svakoj promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika.

7.2. Posljedice davanja netočne, nepotpune ili neistinite prijave te propusta u obavještavanju osiguratelja o promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika, kao i posljedice promjene rizika tijekom trajanja osiguranja cijelit će se prema posebnim odredbama ZOO-a o ugovoru o osiguranju kojima se predviđa pravo osiguratelja na povećanje premije, odnosno na raskid ili poništenje ugovora.

7.3. Iznimno, ako se okolnosti značajne za ocjenu rizika odnose na dio pokrića koji ima narav pomorskog osiguranja, posljedice davanja netočne, nepotpune ili neistinite prijave te propusta u obavještavanju osiguratelja o promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika, kao i posljedice promjene rizika tijekom trajanja osiguranja cijelit će se prema posebnim odredbama Pomorskog zakonika o ugovoru o pomorskom osiguranju kojima se predviđa pravo osiguratelja na povećanje premije, odnosno na poništenje ugovora uz povrat isplaćene osigurnine te pridržaj naplaćene premije.

8. Osigurani slučaj

8.1. Osigurani slučaj je događaj kojim je prouzročena šteta oštećeniku iz kojeg nastaje osiguranikova građanskopravna odgovornost za štetu, tj. osiguranikova ugovorna ili izvanugovorna obveza naknade štete oštećeniku.

8.2. Nastup osiguranog slučaja mora biti neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovaratelja osiguranja ili osiguranika.

8.3. Osiguratelj je u obvezi pod uvjetom da osigurani slučaj nastane za trajanja osiguranja.

8.4. Osiguratelj je u obvezi naknade štete nastale osiguranim slučajem samo ako oštećenik zahtijeva njezinu naknadu. Obveza osiguratelja da isplati osigurninu nastaje pod uvjetom da je oštećenik postavio odštetni zahtjev iz pravnog odnosa odgovornosti za štetu, i to prema osiguraniku kao štetniku ili izravno prema osiguratelju.

9. Svrha osiguranja, osigurnina

9.1. Ovim osiguranjem osigurava se naknada za štetu koja bi se dogodila u imovini osiguranika zbog njegove građanskopravne odgovornosti za štetu nastalu uslijed osiguranog slučaja.

9.2. Osigurnina je naknada za štetu koju je osiguratelj obvezan isplatiti temeljem ugovora o osiguranju.

9.3. Iznos osigurnine ne može biti veći od štete koju bi osiguranik pretrpio ispunjenjem obveze naknade štete oštećeniku s osnova svoje građanskopravne odgovornosti nastale nastupanjem osiguranog slučaja.

9.4. Osiguratelj se obvezuje, u okviru iznosa osiguranja i ugovorenog opsega pokrića, te uz ugovorena ograničenja i isključenja iz osiguranja, osiguraniku naknaditi iznose koje je ovaj dužan isplatiti oštećeniku radi naknade štete prouzročene osiguranim slučajem.

10. Iznos osiguranja

10.1. Iznos osiguranja, umanjen za ugovorenu franšizu, najviši je iznos obveze osiguratelja po jednom osiguranom slučaju.

10.2. Ako se u tijeku istog razdoblja osiguranja ostvari više osiguranih slučajeva jedan za drugim (uzastopne štete), osigurnina za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijeli iznos osiguranja, bez njegova umanjenja za iznos prije isplaćenih naknada u tom razdoblju.

11. Franšiza je iznos s kojim osiguranik sudjeluje u šteti, a navodi se na polici osiguranja. Ako nije drugačije ugovoreno, primjenjuje se kao odbitna franšiza po jednom osiguranom slučaju.

12. Opseg pokrća

12.1. Pokriće se pruža za štete nastale u vezi s obavljanjem djelatnosti osiguranika obuhvaćene osiguranjem za koje odgovara osiguranik osnova ugovora (ugovorna odgovornost) ili temeljem zakona (izvanugovorna odgovornost).

12.2. Pokriće ugovorne odgovornosti osiguranika vrijedi za one ugovore koje osiguranik sklapa u okviru obavljanja svoje djelatnosti koja je obuhvaćena osiguranjem, te koji su sklopljeni kao tipski ugovori po standardnim uvjetima na koje je osiguratelj dao svoju suglasnost.

12.3. Za svaki ugovor koji nije tipski ili koji odstupa od standardnih uvjeta odobrenih od strane osiguratelja tako što njime osiguranik preuzima veću ugovornu odgovornost od one predviđene standardnim uvjetima potrebna je posebna osigurateljeva suglasnost kao uvjet za uključenje u pokriće.

12.4. Osiguranje pokriva odgovornost osiguranika za stvarnu štetu i izmaklu korist oštećenika koja je posljedica stvarne štete.

Osnovno pokrće

12.5. Prema ovim klauzulama osigurava se, kao osnovno pokrće, odgovornost osiguranika za štete:

- na plovilu dok se ono nalazi na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;
- na demontiranim dijelovima plovila dok se nalaze na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila, s tim da je iz pokrća isključena krađa ili nestanak tih dijelova;
- zbog provalne krađe na plovilu dok se ono nalazi na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;
- zbog smrti ili tjelesne ozljede oštećenika, ako su se dogodili kao posljedica osiguranog slučaja koji je nastao na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;

- na stvarima oštećenika dok se nalaze na području marine, odnosno na području drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;
- na stvarima oštećenika koje se nalaze izvan marine, odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila, ako je šteta u uzročnoj vezi s osiguranim slučajem koji je nastao na području marine, odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;
- uslijed onečišćenja koje je poteklo s područja marine, odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila, što podrazumijeva troškove čišćenja te razumnih mjera sprečavanja ili smanjenja štete od onečišćenja, pod uvjetom da ono nije poteklo s plovila.

Dopunska pokrića

12.6. Ako je tako posebno ugovoreno i navedeno na polici osiguranja, osiguranjem se mogu obuhvatiti i dopunska pokrića:

- odgovornosti osiguranika iz djelatnosti prodaje hrane, pića, opće trgovačke robe odnosno rezervnih brodskih dijelova, brodske opreme i drugih potrepština za brodove;
- odgovornosti osiguranika iz djelatnosti prodaje novih i/ili rabljenih plovila;
- odgovornosti iz ugostiteljske djelatnosti osiguranika (klubovi, barovi, restorani i sl.);
- odgovornosti iz servisne i brodogradnjačke djelatnosti osiguranika;
- troškova uklanjanja podrtine plovila, ako je osiguranik odgovoran za uzrok nastanka podrtine;
- troškova razumnih mjera čišćenja, sprečavanja i smanjivanja iznenadnog onečišćenja koje je poteklo s plovila, ako je osiguranik odgovoran za uzrok onečišćenja;
- odgovornosti za proizvod.

12.7. Posebno ugovorena dopunska pokrića smatraju se proširenjem osnovnoga pokrića, a na njih se primjenjuju sve odredbe ovih klauzula osiguranja koje se odnose i na osnovno pokriće, osim ako u ovim klauzulama ne postoje odredbe kojima se posebno uređuju dopunska osiguranja.

12.8. Ako je ugovoreno dopunsko pokriće servisne i brodopopravljačke djelatnosti, prema ovim klauzulama osigurava se odgovornost osiguranika za štete:

- na plovilu za vrijeme probnih vožnji u radijusu do najviše 10 nautičkih milja izvan područja marine, odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila;
- na plovilu koje je osiguranik uputio na popravak i radove koji se ne mogu obaviti na području marine, odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila do najviše 25 nautičkih milja izvan područja marine odnosno drugog objekta za pružanje usluga veza i smještaja plovila.

12.9. Pokriće za odgovornost iz obavljanja servisne i brodopopravljačke djelatnosti osiguranika pruža se uz uvjet da je osiguranik ispostavio ispravan račun sa specifikacijom obavljenih popravaka i radova te utrošenoga materijala i ugrađenih dijelova.

13. Troškovi spora i drugi troškovi radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti

13.1. Osiguratelj snosi, u granicama svote osiguranja, troškove spora i druge opravdane troškove radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti koja je predmet ovog osiguranja.

13.2. Iz osiguranja se naknađuju i troškovi mjera poduzetih na zahtjev osiguratelja ili u sporazumu s njim, radi zaštite od neopravdanih i pretjeranih zahtjeva oštećenika.

14. Troškovi spašavanja

14.1. Osiguranik je dužan poduzeti propisane, ugovorene i sve ostale razborite mjere potrebne da se spriječi nastanak osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je poduzeti sve što je razborito i u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.

14.2. Osiguratelj je dužan naknaditi troškove, gubitke, a i druge štete prouzročene pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, te pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice (troškovi spašavanja), pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha. Troškovi spašavanja naknađuju se iz osiguranja pod uvjetom da je osiguranik poduzeo sve propisane, ugovorene i ostale razborite mjere koje su bile u njegovoj moći, ili pod uvjetom da je postupio po nalogu, odnosno uz suglasnost osiguratelja.

14.3. Troškovi spašavanja naknađuju se iz osiguranja čak i ako zajedno s naknadom štete od osiguranog slučaja prelaze iznos svote osiguranja.

14.4. Ako osiguranik ne ispuni svoju obvezu sprječavanja osiguranog slučaja ili obvezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obveza osiguratelja smanjuje se za onoliko za koliko je nastala šteta veća zbog toga neispunjenja.

15. Isključenja iz osiguranja

15.1. Osiguranje ne pokriva:

- namjeru ili krajnju nepažnju osiguranika i ugovaratelja osiguranja;
- višu silu;
- rat, štrajk, građanske nemire, terorizam, konfiskaciju, zapljenu i njima slične događaje;
- nuklearne rizike te rizike ionizirajućeg ili radioaktivnog zračenja;
- kibernetičke rizike;
- tegljenje plovila;
- troškove bojanja plovila koje nije pretrpjelo štetu;
- krađu, nestanak ili oštećivanje umjetnina, predmeta od plemenitih kovina, novca, vrijednosnih papira, kolekcionarskih predmeta i zbirki, unikata, dragocjenih predmeta i sličnih stvari;
- oštećenje ili gubitak bokobrana, tendi, sidra, konopa, propelera, pomoćnih plovila (gumenjaka i sl.), pomoćnih vanbrodskih motora i druge opreme plovila, zatim, fotografskih aparata, mobitela, prijenosnih računala, TV prijemnika, dalekozora i sličnih predmeta i osobnih stvari oštećenika; iznimno, osiguranje će pokriti takvu štetu ako postoje tragovi obijanja, provaljivanja ili drugog oblika nasilnog ulaska u zatvorene dijelove plovila u kojima su se takve stvari nalazile, odnosno u zatvorene prostore osiguranika u kojima su se takve stvari čuvale, ali samo pod uvjetom da se utvrdi odgovornost osiguranika za takvu štetu koja je u vezi s obavljanjem djelatnosti obuhvaćene osiguranjem;
- štete koje nastanu zbog trajnog djelovanja temperature, plinova, pare, vlage, padalina, dima, čađe, prašine i sl., zbog pljesnivosti, potresa, šumova i sl., a što ima za posljedicu postupno nastajanje štete;
- novčane kazne, globe i sl.;
- štete prouzročene pirotehničkim sredstvima;
- štetno djelovanje azbesta.

15.2. Osim ako nije ugovoreno odgovarajuće dopunsko pokriće, osiguranjem nisu pokriveni:

- troškovi uklanjanja podrtine
- troškovi mjera čišćenja, sprečavanja i smanjenja onečišćenja koje je poteklo s plovila
- odgovornost za proizvod

15.3. Ovo osiguranje ne odnosi se na:

- odgovornost osiguranika kao vlasnika ili korisnika brodice ili jahte, odnosno kao brodara
- odgovornost osiguranika koja nije u vezi s djelatnostima obuhvaćenim osiguranjem
- odgovornost poslodavca za radnike
- kaznenu ili prekršajnu odgovornost osiguranika

15.4. Iz osiguranja su isključene i štete koje su posljedica:

- zlonamjernog, nemarnog ili nestručnog postupka oštećenika ili osoba za koje oštećenik odgovara,
- oštećenikova kršenja odredbi ugovora s osiguranikom,
- neodržavanja, zapuštenosti, istrošenosti, dotrajalosti plovila ili opreme,
- nedostatka bokobrana, pucanja ili odvezivanja konopa kojim je plovilo privezano za gat/ponton/plutaču i sl.,
- skrivenih mana plovila,
- neistinite, netočne ili nepotpune informacije koju je dao oštećenik, a tiču se plovila i njegova boravka u marini odnosno drugom objektu za pružanje usluge veza ili smještaja plovila,
- glodavaca na plovilu,
- nestručno izvedene ili dotrajale električne, plinske ili vodovodne instalacije na plovilu, odnosno od priključka na gatu do plovila,
- zamrzavanja,
- požara ili eksplozije na plovilu,
- štetnih emisija iz zraka ili mora,
- radnje ili propusta osobe za koju osiguranik ne odgovara.

15.5. Iznimno, osiguranje će pokriti i takve štete iz kl. 15.4.:

- ako se dokaže da postoji stupanj krivnje na strani osiguranika koji je sukladno važećem ugovoru ili po zakonu potreban kako bi se utvrdila odgovornost osiguranika za štetu, ili
- ako se sukladno prisilnim odredbama zakona primjenom pravila o objektivnoj odgovornosti osiguranika (kauzalna odgovornost, odgovornost bez krivnje) utvrdi odgovornost osiguranika za takvu štetu.

16. Prijava i naknada štete

16.1. Osiguranik je dužan obavijestiti osiguratelja bez odgađanja, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja:

- o nastupanju osiguranog slučaja, tj. bilo kojeg štetnog događaja ili okolnosti koji bi mogli dovesti do odštetnog zahtjeva oštećenika prema osiguraniku ili osiguratelju,
- o zahtjevu za naknadu štete koji mu je upućen ili je istaknut protiv njega preko suda ili je pokrenut postupak osiguranja dokaza,
- o provedenom uviđaju, podignutoj optužnici ili odluci u kaznenom ili prekršajnom postupku, te dostaviti osiguratelju službeni zapisnik ili nalaz nadležnog tijela.

16.2. Ako osigurani slučaj ima narav kaznenog djela ili prekršaja, osiguranik je dužan odmah o tome obavijestiti nadležna javna tijela (policija, lučka kapetanija).

16.3. Prijava štete mora sadržavati sve podatke koji su osiguraniku u trenutku prijave poznati, a posebno treba opisati događaj, navesti datum i mjesto nastanka štete, podatke o oštećeniku, uzrok štete te visinu odštetnoga zahtjeva kojega bi oštećenik mogao postaviti. U prijavi ili u prilogu osiguranik je obvezan navesti moguće posljedice i podatke o poduzetim mjerama s ciljem smanjenja odnosno sprečavanja proširenja štete.

16.4. Ako ne ispuni ovu svoju obvezu prijave štete u određeno vrijeme, dužan je naknaditi osiguratelju štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

16.5. Pri podnošenju odštetnog zahtjeva osiguranik treba, na zahtjev osiguravatelja, dati podatke i dostaviti raspoloživu dokumentaciju i ostala dokazna sredstva koja su potrebna za utvrđivanje naravi, uzroka i visine štete te ostalih okolnosti na temelju kojih se može utvrditi ili bar učiniti vjerojatnim njegovo pravo na naknadu iz osiguranja.

16.6. U slučaju izravnog odštetnog zahtjeva oštećenika, osiguranik se dužan na zahtjev osiguratelja pridružiti u sporu i surađivati s osigurateljem u obrani od neosnovanih ili pretjeranih zahtjeva za naknadu štete, te u svakom slučaju pružiti osiguratelju svaku pomoć pri prikupljanju dokaza i informacija u vezi štete, a koji su važni za utvrđivanje odgovornosti osiguranika, odnosno za ocjenu osnovanosti zahtjeva, opsega i visine štete.

16.7. Ako oštećeni podnese tužbu protiv osiguranika, osiguranik je dužan dostaviti osiguratelju tužbu sa svim priložima i dokumentacijom iz sudskog spisa uz pisano obrazloženje i posebno navedenu opasku o svojoj obavezi odnosno odgovornosti za nastalu štetu, te na zahtjev osiguratelja vođenje spora prepustiti osiguratelju.

16.8. Osiguranik se ne smije izjasniti o odštetnom zahtjevu oštećenika bez prethodne suglasnosti osiguratelja, a osobito ne smije bez takve suglasnosti priznati svoju odgovornost (djelomično ili potpuno), nagoditi se s oštećenikom ni isplatiti štetu.

16.9. Osiguranik ostvaruje svoj zahtjev za naknadu štete iz osiguranja temeljem:

- nagodbe koju je zaključio uz osigurateljevu suglasnost;
- arbitražne odluke;
- pravomoćne sudske presude, uz uvjet da je osiguratelja pravodobno izvijestio o početku pokretanja sudskoga postupka.

16.10. Osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu određenu ugovorom u roku od trideset dana od dana primitka odštetnog zahtjeva, ili u istom roku obavijestiti osiguranika, odnosno oštećenika (ako je postavio izravni odštetni zahtjev osiguratelju) da njegov zahtjev nije osnovan.

16.11. Ako iznos osigurateljeve obveze ne bude utvrđen u roku od 30 dana od primitka odštetnog zahtjeva, osiguratelj je dužan bez odgađanja isplatiti iznos nespornog dijela svoje obveze na ime predujma.

16.12. Protiv odštetnog zahtjeva osiguranika iz ugovora o osiguranju, osiguratelj može istaknuti prigovore koje ima u vezi s ugovorom prema ugovaratelju osiguranja i osiguraniku.

16.13. Protiv izravnog odštetnog zahtjeva oštećenika, osiguratelj može istaknuti sve prigovore koje ima u vezi s ugovorom o osiguranju prema ugovaratelju osiguranja i osiguraniku, a koji su nastali prije nego se dogodio osigurani slučaj, uključujući i prigovor namjere i krajnje nepažnje osiguranika, kao i sve

prigovore koje bi osiguranik mogao istaknuti protiv oštećenika da je odštetni zahtjev upućen protiv njega.

16.14. Posebno, kad je riječ o šteti iz pokrića koje ima narav ugovora o pomorskom osiguranju, osiguratelj je dužan naknadu iz osiguranja platiti u roku od mjesec dana pošto mu osiguranik dostavi odštetni zahtjev sa svim podacima i dokumentacijom kojima se utvrđuje njegova obveza iz ugovora o osiguranju. U slučaju takve štete, sukladno odredbama Pomorskog zakonika Republike Hrvatske, nije dopušten izravan odštetni zahtjev oštećenika protiv osiguratelja.

17. Subrogacija

17.1. Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguratelja do visine isplaćene naknade, sva osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu.

17.2. Osiguranik je dužan osiguravatelju dati punu pomoć u ostvarivanju prava prema trećim osobama i izdati mu uredno popunjenu i potpisanu ispravu o ustupanju svojih prava.

17.3. Ako je krivnjom osiguranika onemogućen ovaj prijelaz prava na osiguratelja, u potpunosti ili djelomično, osiguratelj se oslobađa u odgovarajućoj mjeri svoje obveze prema osiguraniku.

17.4. Ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguratelja iz bilo kojeg uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovorne osobe isplati ostatak naknade prije isplate osigurateljeve tražbine po osnovi prava koja su prešla na njega.

17.5. Iznimno od pravila o prijelazu osiguranikovih prava na osiguratelja, ta prava ne prelaze na osiguratelja ako je štetu prouzročila osoba u srodstvu u pravoj liniji s osiguranikom ili osoba za čije postupke osiguranik odgovara, ili koja živi s njim u istom kućanstvu, ili osoba koja je radnik osiguranika, osim ako su te osobe štetu uzrokovale namjerno. Ali, ako je neka od tih osoba bila osigurana, osiguratelj može zahtijevati od njezina osiguratelja naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.